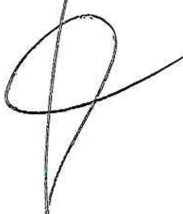

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
13-310 ZAMBROW, ul. Fabryczna 4
tel. (086) 272 08 69
Regon 481381838 NIP 723-14-44-012

68
22.03.24

STAROSTWO POWIATOWE W ZAMBROWIE	
WPŁYNEŁO	
KANCELARIA OGÓLNA	21.03.2024 KANCELARIA OGÓLNA
nr	1056 zai
podpis	

Informacja

**Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Zambrowie**

za rok 2023

**z działań zawartych w Powiatowym Programie
Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2021 -2025**

Powiatowy Program Poprawy Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 Rada Powiatu Zambrowskiego uchwaliła w dniu 15 marca 2021 r. Podstawą do opracowania jest uchwalona 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych i związane z nią akty prawne regulujące sytuację osób niepełnosprawnych, „osób, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”¹.

Powiatowy Program Poprawy Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych służy poprawie i tworzeniu osobom niepełnosprawnym Powiatu Zambrowskiego warunków do samodzielnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz wspieraniu integracji społecznej zmierzającej do określenia kierunków działań pomocnych w kształtowaniu pozytywnych postaw społecznych. Ustawy kompetencyjne nakładają na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu realizacji tych zadań. Podstawą jednak osiągnięcia wymiernych efektów jest skoordynowanie działań wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Realizacja programu w 2023 r. odbywała się w 10 obszarach działania:

- 1) Koordynacja działań zmierzających do zwiększenia dostępu do usług rehabilitacyjnych i pomocowych poprzez rozwój placówek świadczących tego rodzaju usługi oraz uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych.
- 2) Przystosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 3) Diagnozowanie środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie.
- 4) Zorganizowanie systemu informacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 5) Zwiększenie dostępności do świadczeń specjalistycznych i sprzętu rehabilitacyjnego.
- 6) Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych na wszystkich szczeblach edukacji.
- 7) Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
- 8) Dostosowanie ciągów komunikacyjnych dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 9) Działania zapobiegające społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych poprzez wyrównanie szans dostępu do środowiskowego wsparcia, dóbr kultury, sztuki, rekreacji, sportu i turystyki.
- 10) Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zambrowie udziela specjalistycznej pomocy dzieciom, młodzieży oraz ich rodzinom i nauczycielom (dyrektorom, pedagogom, psychologom, wychowawcom). Swoją opieką obejmuje 36 placówki oświatowe, do których wlicza się przedszkola, oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe, szkołę przysposabiającą do pracy, zasadniczą szkołę zawodową, liceum ogólnokształcące, technikum pomoc kierowana jest także do wychowanków Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Zambrowie oraz Bursy Szkolnej Nr 1 w Zambrowie. Klientami Poradni są także studenci odbywający tu praktyki zawodowe.

Rejon działania poradni:

¹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. z dnia 13.08.1997 r.)

Przedszkola/szkoły	Liczba przedszkoli i szkół, wychowania przedszkolnego	Liczba uczniów
Żłobek	1	189
Przedszkola/oddziały przedszkole/punkt wychowania przedszkolnego/zespół wychowania przedszkolnego	25	1816
Szkoły podstawowe	18	3316
Szkoły ponadpodstawowe i Szkoły Policealne	12	1385
Razem	56	6706
<i>Opracowane na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Białymstoku (sierpień 2023)</i>		

Do zadań placówki należy w szczególności: diagnozowanie, opiniowanie, orzekanie, działalność terapeutyczna, prowadzenie grup wsparcia, udział w pracach interwencji kryzysowej, działalność profilaktyczna, poradnictwo, konsultacje, działalność informacyjno-szkoleniowa.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zambrowie w ramach programu realizowała następujące zadania

Diagnostyka w ramach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej placówki.

Rodzaj diagnozy	Liczba osób zdiagnozowanych
psychologiczna	504
pedagogiczna	523
logopedyczna	198
preferencji zawodowych	19
Razem	1244
Konsultacje psychologiczne	369
Konsultacja pedagogiczna	70
Konsultacja logopedyczna	39
Razem	478

Na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej prowadzone były w roku 2023 terapie dla dzieci i młodzieży: terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna, terapia logopedyczna, terapia integracji sensorycznej, terapia wczesnego wspomaganie rozwoju.

Rodzaj terapii	Liczba osób objętych terapią
psychologiczna	14
pedagogiczna	33
logopedyczna	64
integracji sensorycznej	16
Razem	127

Charakterystyka współpracy:

Lp.	Nazwa placówki oświatowej zgłaszająca chęć współpracy	Treść pisma	Termin	Rodzaj zajęć (np. warsztaty, wykłady)
1	Żłobek Miejski w Zambrowie	Rozwój emocjonalny dziecka w wieku przedszkolnym	18.01.2023	prelekcji
1.	MP nr 4	Wspomaganie rozwoju psychomotorycznego o małego dziecka	18.04.2023	prelekcja
2.	MP nr 6	Integracja sensoryczna – sposoby na pozytywne emocje	24.05.2023	warsztaty
3	MP nr 1	Dojrzałość szkolna, czyli, co każdy rodzic powinien wiedzieć, zanim przedszkolak stanie się uczniem”	12.09.2023 r	prelekcja
28	Dzieci przedszkolne			
-	dyrektorzy			
34	rodzice			
16	nauczyciele			
1.	SP nr 4 Zambrów	Rola rodzica w procesie wychowania	18.01.2023 r	prelekcje
2.	SP nr 5	Interwencja w sprawie uczennicy	17.01.2023	konsultacja
3.	Szkoła Podstawowa nr 5	Interwencja w sprawie uczennicy	17.01.2023	Interwencja

4.	Szkoła Podstawowa nr 5	Spotkanie zespołu w sprawie ZSK	09.02.2023	Konsultacja
5.	SP nr 3	Obserwacja ucznia	23.02.2023	Obserwacja
6.	SP nr 4	Nowy etap edukacyjny – Jak przygotować dziecko do nauki w klasie IV	20.04.2023	prelekcja
7.	Szkoła Podstawowa w Starym Zakrzewie	Agresja wśród młodzieży, przyczyny jej występowania oraz sposoby radzenia sobie z nią w szkole i w domu	27.04.2023	prelekcja
66	Rodzice			
31	nauczyciele			
5	dyrektorzy			
196	uczniowie			
37	inni			
8.	PPP	Sieć doradców	3.11.2023	warsztaty
9.	PPP	Sieć doradców	1.12.2023	warsztaty
10.	PPP	, Jak wdrażać zintegrowaną strategię umiejętności w szkole”	17.05.2023	warsztaty
11.	PPP	, Sieć pedagogów i psychologów szkolnych,	22.05.2023	warsztaty
12.	PPP	, Agresja wśród młodzieży jej przyczyny i sposoby radzenia sobie z nią,	23.05.2023	prelekcje
13.	PPP	, Jak mądrze bawić się z dzieckiem,	25.05.2023	prelekcje
14.	PPP	, Mądry rodzic po szkodzie – jak ustrzec swoje dziecko przed zagrożeniem od	25.05.2023	prelekcje
15.	PPP	, Jak radzić sobie ze złością i agresją u dzieci,	23.05.2023	prelekcje

16.	PPP	Integracja sensoryczna-sposoby na pozytywne emocje	24.05.2023	
16	Dzieci przedszkolne			
-	Dyrektorzy			
3	Rodzice			
69	Nauczyciele			
10	Doradca zawodowy			
17.	ZS nr 1	Interwencja w sprawie próby samobójczej	25.04.2023	Interwencja
18.	ZS nr 1	Interwencja w sprawie próby samobójczej	27.04.2023	Interwencja
19.	ZSA	Spotkanie w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	17.10.2023 r	konsultacja
20.	ZSA	Spotkanie w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	10.10.2023	konsultacja
21.	I LO	Spotkanie w sprawie ZSK nt. udzielonej pomocy p-p z odniesieniem do jej efektywności	25.10.2023	konsultacja
22.	I LO	Spotkanie w sprawie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia	26.10.2023	konsultacja
6	Uczniowie			
3	Nauczyciele			
5	rodzice			
2	Dyrektorzy			
23.	Zespół Szkół w Szumowie	Efektywność zastosowanych działań w stosunku do uczniów objętych pomocą i zaleceń dla n-li do pracy na II sam 2022/2023	02.01.2023	Konsultacja indywidualna
24.	ZSA	Trudności w uczeniu się ucznia kl. III technikum	02.03.2023	Konsultacja Indywidualna

25.	MP nr 4	Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	21.03.2023	Konsultacja Indywidualna
26.	SP 5	Organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia zdolnego	25.05.2023	Konsultacja indywidualna
27.	ZSA	Dostosowanie wymagań dla uczniów z orzeczeniami i opiniami z uwzględnieniem dostosowania systemu oceniania uczniów	12.06.2023	Konsultacja indywidualna
28.	ZSA	Konstruowanie diagnozy funkcjonalnej dla uczniów z orzeczeniem lub ZŚK	27.06.2023	Konsultacja indywidualna
10	Nauczyciel/ pedagog			
2	Dyrektor			
-	rodzic			

Nazwa odbiorcy	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Dyrektorzy	Dzieci Przedszkolne	Inni	Młodzież nie ucząca się	Ogółem:
Liczba	202	108	129	9	44	47	-	539

OPINIOWANIE I ORZECZNICTWO

W roku 2023 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zambrowie wydała 482 opinie i zaświadczenia oraz 94 orzeczenia.

Opinie:

Rodzaj wydanej opinii	Ilość
Wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	20
Odroczenia rozpoczęcia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego	15
Dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia	83
Udzielenie zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki	0

Przyjęcie ucznia szkoły podstawowej do oddziału przysposabiającego do pracy	0
Zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu	12
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu	62
Objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce	176
Inne opinie o przebadanych	83
O specyficznych trudnościach w uczeniu się	25
Zindywidualizowana ścieżka kształcenia	3

Orzeczenia:

Rodzaj wydanego orzeczenia	Ilość
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	29
niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym	13
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	5
zagrożonych niedostosowaniem społecznym	5
niedostosowanych społecznie	0
o potrzebie indywidualnego nauczania	13
o braku potrzeby indywidualnego nauczania	0
o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0
o braku potrzeby kształcenia specjalnego	0
o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	4
o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych	0
z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją	25

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łomży:

**Liczba wydanych orzeczeń - osoby po wyżej 16 roku życia
przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łomży
w I + II + III + IV kwartale 2023 r.**

L . p .	Wyszczególnienie	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Powiat Zambrowski	Sum a
1	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	1653	860	631	3144
2	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	36	13	15	64
3	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	25	13	13	51
4	Ogółem wydane orzeczenia	1714	886	659	3259

**Liczba wydanych orzeczeń - osoby przed 16 rokiem życia
przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łomży
w I + II + III + IV kwartale 2023 r.**

L.p.	Wyszczególnienie	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Powiat Zambrowski	Suma
1	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności	0	4	0	4
2	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	6	9	1	16
3	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	153	85	91	329
4	Ogółem wydane orzeczenia	159	98	92	349

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie ze środków PFRON
przekazywanych wg algorytmu w 2023 r. dofinansowało:**

- uczestnictwo 69 osobom w turnusach rehabilitacyjnych na sumę **117875,61 zł**

- zakup sprzętu służącego rehabilitacji dla 10 osób na kwotę **18 998,59 zł**,
- zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych dla 221 osób – na sumę **410 954,72 zł**
- likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, barier w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania dla 18 osób w kwocie **88 700,00 zł**,
- likwidację barier w komunikowaniu się dla 11 osób na kwotę **27 500,00 zł**,
- likwidację barier technicznych dla 2 osoby na kwotę **11 200,00 zł**
- likwidacja barier architektonicznych dla 5 osób – **50 000 zł**
- do utrzymania Warsztatów Terapii Zajęciowej w Szumowie ze środków z PFRON w wysokości **1 327 320,00 zł**, Powiat Zambrowski dofinansował ze środków własnych działalność WTZ w wysokości **147 480,00 zł**.

Ponadto w 2023 roku w ramach realizacji programu” Aktywny Samorząd” zawarto umowy na łączną kwotę **114 687,89 zł**, w tym:

- w ramach Modułu II (studenci) na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym kwotę 24 374, 20 zł do 31.12.2023 r.
- w ramach Modułu I kwotę 57 850,69 zł do 31.12.2023 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie wspierało rodziny z osobą niepełnosprawną i pomagało w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania należnych świadczeń.

W 2019 roku Powiat Zambrowski przystąpił do Systemu obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON, zwanego dalej: „Systemem SOW”, który realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie. Od 2020 roku osoby niepełnosprawne mogą składać wnioski elektronicznie.

Na podstawie art. 44b ust. 1, art. 44 c ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 100) oraz § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 560) zarządzeniem Starosty Zambrowskiego z dnia 10 lipca 2023 roku. 8 Lipca 2023 roku powołano na 4 lata nowy skład Rady Społecznej ds. osób Niepełnosprawnych.

Do zakresu działania Społecznej Rady należy w szczególności:

1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
 - a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych;
2. opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. ocena realizacji programów;
4. opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych.

W związku z powyższym w 2023 roku odbyły się 5 spotkań Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, na których wydano 9 uchwał.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie zorganizowało dwie imprezy

- Lato z PCPR-em dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- Mikołajki z PCPR-em dla osób niepełnosprawnych,

- Wyjazd na koncert i warsztaty plastyczno-teatralne, do zespołu Mazowsze w Karolinie,
- Pracownicy PCPR w Zambrowie uczestniczyli w szkoleniu organizowanym przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białymstoku na temat tworzenia planów rozwoju i rodzin, usług społecznych w naszym Powiecie.
- W ramach szkolenia pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zobaczyli dwa mieszkania wspomagane w Filipowie i Augustowie przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Pracownicy uczestniczyli w wyjazdowym spotkaniu edukacyjno-szkoleniowym w ramach projektu pn. "W poszukiwaniu modelowych rozwiązań".
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zambrowie złożyło wniosek do dwóch programów: „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieka Wytchnieniowa”.

Urząd Pracy w Zambrowie

Aktywizacja zawodowa jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Ma wysokie znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego, społecznego i integracji ze środowiskiem lokalnym. Praca pomaga osobom niepełnosprawnym uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym. Przyczynia się do podniesienia poczucia własnej wartości, pozwala na samorealizację, a przede wszystkim daje niezależność materialną.

Powiatowy Urząd Pracy w Zambrowie realizując zadania związane z aktywizacją bezrobotnych i poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu, swoimi działaniami obejmuje również osoby niepełnosprawne. W ewidencji osób niepełnosprawnych na koniec 2023 roku figurowało 68 osób, w tym:

- 64 osoby bezrobotne posiadające orzeczony stopień niepełnosprawności, w tym 20 kobiet,
- 4 osoby poszukujące pracy z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym 1 kobieta.

Na koniec grudnia 2023r. stopień lekki posiadało 48 osób. Ze stopniem umiarkowanym zarejestrowanych było 17 osób, natomiast 3 osoby posiadały stopień znaczny. 48 osób to mieszkańcy Zambrowa, pozostałe 20 osób zamieszkiwało obszary wiejskie. Najliczniejszą grupę spośród osób z niepełnosprawnością stanowiły osoby w wykształceniu podstawowym i gimnazjalnym 21 osób. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 19 osób, średnie ogólnokształcące i policealne - 21 osób, zaś wyższe - 4 osoby.

Wśród osób z orzeczeniem przeważali mężczyźni, którzy stanowili 69% (47 osób). Biorąc pod uwagę wiek najmniej liczną grupę - 3 osoby, stanowiły osoby młode do 24 lat. Najwięcej - 32 osoby niepełnosprawne były z grupy wiekowej 35-54 lata. 11 osób posiadało wiek 25-34 lata, zaś 10 osób wiek 55-59 lat. Natomiast w grupie powyżej 60 lat liczącej 12 osób znaleźni się sami niepełnosprawni mężczyźni.

PUP pozyskał 7 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, które były skierowane do osób z niepełnosprawnością.

W 2023r. z ewidencji wyłączono 68 osób posiadających stopień niepełnosprawności.

Zarząd Powiatu Zambrowskiego:

W roku 2023 zostały zrealizowane następujące założenia Programu Poprawy Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025:

- Powiat Zambrowski dofinansował kwotą 1 800 zł pokrycie kosztów wynajmu autokaru na wyjazd do Warszawy do Teatru Narodowego dla Stowarzyszenia „SZANSA” w Zambrowie,
- Powiat Zambrowski przekazał bon podarunkowy w wysokości 500 zł dla Koła Terenowego Polskiego Związku Niewidomych w Zambrowie z okazji Międzynarodowego Dnia Białej Laski,
- Powiat Zambrowski zrefundował koszty w kwocie 1000 zł za zakup mikołajkowych upominków dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Św. Jana Pawła II w Długoborzu w ramach imprezy charytatywnej „MOTOMIKOŁAJE - Podaruj dzieciom radość” zorganizowanej przez Klub Miłośników Motocykli „ŻUBR”,
- Powiat Zambrowski przekazał upominek w postaci siatki do siatkówki WTZ w Szumowie w ramach spotkania opłatkowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie w 2023 roku realizował swoje zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2023 r., poz.901

ze zm.), ustawą o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 2123) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020r., poz. 249). W 2023 roku nasza placówka posiadała 28 miejsc i tyle samo uczestników na dzień 31.12.2023 r. skorzystało z zajęć w w/w placówce. Nasz dom, jak wiele innych tego typu, zapewnia osobom niepełnosprawnym spełnienie wartości w postaci: akceptacji, bycia częścią grupy społecznej oraz przynależności do „rodziny”, przyjaciół. Zajęcia w domu były zorganizowane w pracowniach, które realizowały indywidualne plany wspierająco - aktywizujące uczestników zgodnie z rocznymi programami dla osób typu A (osoby przewlekłe psychicznie chore), B (osoby upośledzone umysłowo) i C (osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych) na 2023 r. W pracy wspierająco – aktywizującej z uczestnikami stosowane były różne formy i narzędzia, które doprowadziły do widocznej poprawy podstawowych umiejętności życiowych. Odnalezienie się w rzeczywistości społecznej i kulturowej w/w osób nie jest łatwe zarówno dla nich samych, jak i ich rodzin. W trakcie przebywania w placówce uczestnicy mogli liczyć między innymi na miłą i życzliwą opiekę, pomoc w rozwiązywaniu problemów oraz atrakcyjne spędzanie czasu wolnego. Ze względu na to, że rodzajów zaburzeń psychicznych i ich głębokości jest wiele, nie we wszystkich przypadkach udało się doprowadzić do pełnego sukcesu. Trzeba jednak dążyć do tego, by każdy uczestnik domu mógł mieć poczucie akceptacji przez najbliższe otoczenie. W okresie sprawozdawczym zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem i określonymi celami. Praca wspierająco - aktywizująca prowadzona w naszym domu pomaga w utrzymaniu dobrej kondycji uczestników oraz poprawę w zakresie uspołeczniania i umiejętności życiowych. Placówka zapewnia pomoc psychologiczną dla wszystkich podopiecznych. Oferta domu opiera się na działaniach długoterminowych, a formy pomocy dostosowane są do indywidualnych potrzeb i możliwości każdej z osób uczestniczących w zajęciach. Każdy uczestnik rozwijał się we własnym tempie, bez presji czasu. Wymiernym efektem prowadzonych zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy w Zambrowie było:

- zminimalizowanie bezczynności, która pogłębia zmiany chorobowe i zaburza funkcjonowanie w życiu codziennym;
- podniesienie poczucia własnej wartości poprzez aktywizację na poszczególnych zajęciach;
- nabycie w domu umiejętności organizowania czasu wolnego co pozytywnie wpływa na życie codzienne;
- nabycie umiejętności radzenia sobie w życiu i radzenia sobie z chorobą i stresem.

Wymierne efekty wspierająco-aktywizujące można zauważyć także w osobistych dokonaniach i osiągnięciach uczestników np.: twórczości artystycznej, nawiązaniu licznych osobistych kontaktów i przyjaźni. Ważna z punktu widzenia wszelkich efektów i sukcesów wspierająco-aktywizujących jest konstruktywna, oparta na wzajemnym partnerstwie współpraca z rodziną uczestnika jak również współpraca z instytucjami wspierającymi działalność placówki. Nie bez znaczenia pozostaje także współpraca z partnerami lokalnymi oraz wolontariuszami. Rezultaty korzystania z oferty środowiskowego domu samopomocy mogą w dłuższej perspektywie stać się punktem wyjścia do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego, podjęcia pracy lub uzupełnienia wykształcenia.

W związku z powyższym, działalność naszej placówki skupia się między innymi wokół tematu integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym. W domu terapia zajęciowa

w zakresie aktywizacji społecznej odbywała się w następujących pracowniach terapeutycznych: pracowni kulinarnej, pracowni artystycznej, pracowni dydaktycznej, pracowni audiowizualnej i sali do aktywizacji ruchowej. Uczestnikom zapewniono gorący posiłek w ramach treningu kulinarnego. W procesie aktywizacji najczęściej stosowane formy zajęć to: terapia grupowa, indywidualna, psychoterapia, zajęcia relaksacyjne, socjoterapia, ergoterapia, biblioterapia, filmoterapia, muzykoterapia, konkursy, wycieczki, spotkania integracyjne i inne.

Oferta usług świadczących przez ŚDS w Zambrowie obejmowała:

1. trening funkcjonowania w życiu codziennym w tym: trening funkcjonowania w życiu codziennym odbywał się codziennie w pracowni kulinarnej. W ramach tego treningu uczestnicy doskonalili się z zakresu umiejętności kulinarnych, zarządzania budżetem i utrzymania higieny.

a) trening kulinarny: trening kulinarny odbywał się każdego dnia i obejmował rozwijanie umiejętności związanych z planowaniem i przygotowywaniem prostych posiłków, a także zdobywanie umiejętności obsługi kuchennych urządzeń i sprzętu gospodarstwa domowego. Uczestnicy doskonalili także umiejętność estetycznego przygotowywania i spożywania posiłków. Trening ten dostarczał teoretycznej wiedzy oraz praktycznych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Uczestnicy poznali zasady zdrowego odżywiania się, prawidłowego przechowywania żywności, kształcili nawyk sprawdzania terminów przydatności produktów i gotowych wyrobów, uczyli się korzystania z przepisów kulinarnych, bezpiecznej obsługi sprzętu AGD, dbania o estetykę podczas jedzenia, aranżacji stołu na co dzień i od święta, posługiwania się sztućcami oraz zachowania się przy stole. Zapoznali się z różnymi środkami czystości i ich zastosowaniem w codziennym życiu.

Efekty: prowadzonych oddziaływań nie są jednakowe u wszystkich osób, ale zależne od ich stanu zdrowia, zdolności koncentracji uwagi i możliwości intelektualnych. Zdobyli umiejętność obsługi zmywarki w pracowni, potrafią odpowiednio zachować się w restauracji, w spotkaniach okolicznościowych, samodzielnie robią zakupy. Rozwinęli umiejętność wzajemnej współpracy i pomocy.

b) trening higieniczny: Głównym celem treningu było doskonalenie czynności higienicznych, nabycie i utrwalenie właściwych nawyków higienicznych oraz poprawienie lub podtrzymanie dotychczasowego poziomu funkcjonowania w tym zakresie. Ważnym aspektem treningu była praca nad uzyskaniem maksymalnej samodzielności w samoobsłudze związanej z czynnościami higienicznymi. Podczas treningu podopieczni kształtowali umiejętność mycia poszczególnych części ciała, włosów oraz czyszczenia zębów i jamy

ustnej. Dodatkowo uczyli się samodzielnego czyszczenia paznokci, golenia oraz depilowania poszczególnych części ciała. Ponadto uczyli się korzystania z przyborów toaletowych i urządzeń sanitarnych, a także zdobywali informacje na temat zastosowania i prawidłowego dozowania produktów kosmetycznych służących zachowaniu higieny osobistej. Utrwalali i podtrzymywali umiejętność dbania o czystość i schludność odzieży, rozwijali zainteresowania modą i funkcjonalnością ubioru.

Efekty: zwiększenie potrzeby czystości i porządkowania stanowisk pracy oraz otoczenia, zwiększenie zaradności życiowej, umiejętności samoobsługi, praktycznych umiejętności zaspakajania własnych potrzeb.

c). trening budżetowy: zajęcia odbywały się w formie grupowej i indywidualnej, głównie to ćwiczenia praktyczne, instruktażowe i pogadanki. Celem szkolenia budżetowego było rozwijanie umiejętności samodzielnego planowania wydatków bieżących i przyszłych w celu przewidywania własnych potrzeb. Uczestnicy praktykowali samodzielne robienie zakupów, planowali listę zakupów oraz hierarchizowali potrzeby. Trening obejmował doskonalenie umiejętności rozpoznawania nominałów i liczenia pieniędzy, ze szczególnym naciskiem na naukę efektywnego gospodarowania domowym budżetem i przygotowanie do samodzielności w tym obszarze.

Efekty: zwiększenie umiejętności racjonalnego dysponowania budżetem, poznanie wartości pieniądza, samodzielne dokonywanie zakupów podstawowych produktów spożywczych. Nabyli umiejętność nadania i odebrania paczki w paczkomacie z posiadanym kodem.

2. Zajęcia muzyczna – rytmiczne: muzyka ma silny wpływ na każdego człowieka, zwłaszcza na osoby niepełnosprawne, dlatego istotne jest, aby uczestnicy miały zapewniony z nią regularny kontakt. W związku z tym w naszym domu regularnie organizowane były zajęcia muzyczno-rytmiczne dla wszystkich grup uczestników. Rytmika polegała na odzwierciedlaniu struktury muzycznej za pomocą ruchów ciała. Dzięki tym zajęciom nasi podopieczni rozwinęli funkcje intelektualne, takie jak zdolność podziału uwagi, spostrzegawczość, pamięć, umiejętność porównywania, analizy i syntezy, co prowadzi do kreatywnych rozwiązań wyrażanych poprzez ruch. Dla uczestników rytmika nie tylko stanowiła formę rozrywki, ale także integrowała ich z innymi osobami, umożliwiając nawiązywanie nowych więzi społecznych. Zajęcia te pomagały korygować trudności związane z kształtowaniem osobowości, takie jak nadmierne poruszanie się, brak koncentracji i uwagi. Poprzez wspólną zabawę uczestnicy rozwijali postawę otwartości, współpracy i empatii, a także stali się bardziej wrażliwi na potrzeby innych, rozwijając się emocjonalnie. Podczas zajęć muzyczno-rytmicznych realizowane były różnorodne cele, takie jak rozbudzanie wrażliwości muzycznej i estetycznej, rozwijanie zamięłowania do ruchu przy akompaniamencie muzyki lub śpiewu, rozwijanie pamięci muzycznej i ruchowej, a także doskonalenie sprawności słuchowo-głosowej i słuchowo-ruchowej. Dodatkowo uczestnicy pracowali nad dyspozycyjnością aparatu ruchowego, utrzymaniem prawidłowej postawy i estetyką ruchu. Zajęcia obejmowały również ćwiczenia dotyczące zachowani społecznych, takich jak nawiązywanie relacji, empatia, odpowiedzialność, samodzielność, dostosowanie się do grupy, poczucie własnej wartości, pewności siebie, zaufania do siebie, samostanowienie i samokontrola. Metody pracy dostosowane były do potrzeb i możliwości uczestników. Podczas zajęć uczestnicy uczyli się nowych piosenek, w miarę swoich możliwości korzystali z komputera i Internetu, a także obsługiwali różne urządzenia i sprzęt muzyczny dostępny w pracowni. Dodatkowo przygotowywali się do różnych występów słowno-muzycznych, brali udział w przeglądach i festiwalach.

Efekty: zwiększona integracja w grupie, doskonalony słuch i pamięć, opanowanie tremy. W roku sprawozdawczym brali udział w Powiatowym Przeglądzie Kolęd i pastorałek "Hej Kolęda", zdobywając I miejsce w swojej kategorii, Ogólnopolskim Festiwalu Przebojów Agnieszki Osieckiej „Zielono Mi” gdzie podopieczna zajęła III miejsce , a grupa otrzymała wyróżnienie, w Festiwalu Piosenki i Pieśni Patriotycznej "Ta co nie zginęła" gdzie zdobyli I i III miejsce. Brali też udział w Przeglądzie Pieśni Patriotycznej „ Jestem Polakiem”.

Występowali też na Festiwalu „Śpiewać każdy może”. Uczestniczyli również w Festiwalu Przebojów Świątecznych "Gwiazdka na Święta", za co otrzymali II miejsce w swojej kategorii.

3. Trening umiejętności interpersonalny (w tym Komunikacja alternatywna) i rozwiązywania problemów:

To rodzaj zajęć prowadzonych w grupach, których celem jest rozwój umiejętności interpersonalnych- komunikowanie się w grupie, budowanie dobrych relacji między uczestnikami, kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania oraz czytania ze zrozumieniem. Zajęcia obejmowały następujące sfery:

a) dydaktyczną: na zajęciach prowadzone były ćwiczenia i zadania z pisania, liczenia na poziomie elementarnym, ćwiczenia i zadania, które polepszają umiejętność czytania. Ze względu na niepełnosprawność, niektórzy nie nabyli i nie udoskonaili tej umiejętności. Jednak są uczestnicy (p. A.K.), gdzie podczas zajęć uczestniczka została przygotowana do 68. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego organizowanego przez MOK w Zambrowie, zajmując I miejsce, tym samym zakwalifikowała się na szczeblu wojewódzkim do podlaskiego Instytutu Kultury w Białymstoku zdobywając wyróżnienie. Na zajęciach była rozwijana percepcja wzrokowa i koordynacja wzrokowo-ruchowa, czyli kolorowanki, rysowanie, wszelkie proste łamigłówki, gdzie potrzebna jest koncentracja nad wykonywanym zadaniem, spostrzegawczość i myślenie. Kolejnym elementem były gry stolikowe, edukacyjne i logiczne, które miały na celu poprawę pamięci, zdolność kojarzenia. Niestety większość uczestników nie jest w stanie sprostać temu zadaniu, dlatego też wykonują prostsze zadania i czynności np. kolorowanie i inne dostosowane do umiejętności podopiecznych. **Efekty:** współpraca w grupie, rozwinęli percepcję wzrokową i koordynację wzrokowo-ruchową.

b) prowadzenia rozmowy: trening dotyczył wszystkich możliwych działań związanych z kontaktem z drugą osobą lub też z grupą osób. Celem zajęć było doskonalenie i nabywanie umiejętności w inicjowaniu, podtrzymaniu i kończeniu rozmowy między uczestnikami, oraz kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania. W tym celu korzystaliśmy z wyjść do biblioteki, gdzie prowadzone były różnorodne zajęcia (wspólne czytanie, omawianie czytanych tekstów, aktywne słuchanie). Uczestnicy wzbogacali swoje słownictwo, pracowali nad wyrażaniem i obroną własnego zdania, praw i granic. Jednym z elementów było kształtowanie umiejętności prawidłowego zachowania się w kontaktach międzyludzkich, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury. Uczestniczyli aktywnie w życiu społecznym (wyjścia do MOK-u do Galerii Sztuki Labirynt, Izby Historycznej, wizyty w PUP, wyjścia do biblioteki publicznej oraz ZSA w Zambrowie). **Efekty:** kulturalne zachowanie się w miejscu publicznym (kino, spacer, sklep, urząd, restauracja itp.), umiejętność podtrzymywania lepszych kontaktów w środowisku rodzinnym, sąsiadami oraz z uczestnikami.

c) rozwiązywanie problemów : uczestnicy podczas zajęć uczyli się zachowań prospołecznych tj. pomaganie innym (słabszym od siebie), oraz rozwiązywania trudnych sytuacji, zaistniałych konfliktów, bądź problemów. Staraliśmy się na bieżąco rozwiązywać powstałe konflikty i łagodzić sytuacje problemowe. Doskonaliśmy posługiwanie się obowiązującymi formami grzecznościowymi. Rozładowywaliśmy negatywne emocje poprzez techniki relaksacyjne, terapię muzyczną i plastyczną. Pracowaliśmy nad opanowaniem emocji, odwagą przy używaniu form grzecznościowych., nad wyeliminowaniem używania wulgaryzmów w mowie potocznej. **Efekty:** otwartość podczas rozmowy z psychologiem i terapeutami podczas zauważonego problemu.

d) komunikacja alternatywna : zajęcia były prowadzone przy użyciu piktogramów, przy pomocy tablic i segregatorów obrazkowych. Był i jest to proces ciągły ze względu na niepełnosprawności uczestników, z którymi można wdrożyć w/w formy komunikacji. Jeden uczestnik stara się w miarę swoich możliwości współpracować podczas pracy z piktogramami, powtarza pojedyncze słowa, powie jednym słowem co przedstawia rysunek np., pić, am, wskazać potrzebę fizjologiczną. Natomiast pozostali uczestnicy nie współpracują, jedynie utrzymywany jest kontakt wzrokowy. Da się określić jaki jest nastrój uczestnika oraz rozpoznać jego emocje. **Efekty:** jeden uczestnik przy pomocy terapeuty współpracuje z piktogramami, gdzie potrafi zgłosić swoje elementarne potrzeby.

4. Warsztat krawiecki: Celem zajęć w pracowni krawieckiej jest poprawa zdolności manualnych oraz koordynacji wzrokowo-ruchowej. Kształcenie tych umiejętności ma duży wpływ nie tylko w kontekście usprawniania ciała czy też intelektualnej sfery ale mocno podnosi samoocenę uczestnika. Umiejętność samodzielnego wykonania bądź przy pomocy terapeuty chociażby najmniejszej pracy przyczyniała się do wzmacniania w uczestnikach pozytywnego spojrzenia na otoczenie. Zdobywanie chociażby najmniejszej umiejętności to dla uczestników domu ogromna wartość. Na zajęciach uczestnicy doskonalili czynności związane z szyciem ręcznym z zastosowaniem ściegów podstawowych. Naprawa odzieży poprzez przyszywanie guzików, zszycie rozprutego szwa ściegiem za igłą. Wszystkie te czynności odbywały się jednak przy pomocy instruktora. Wielu osobom wycinanie nożyczkami po linii prostej sprawiało problem. Prace, które wymagały dokładności, staranności oraz precyzji były i nadal są dużym utrudnieniem, a dla wielu niewykonalne samodzielnie. W ciągu roku uczestnicy doskonalili swe umiejętności dzięki klejeniu wzorów z włóczki, prostych prac związanych z ozdabianiem odzieży z wykorzystaniem pasmanterii. Obsługa maszyny do szycia oraz najprostsze czynności z nią związane, to dla większości umiejętności nie do opanowania, było to poza zasięgiem ich sprawności manualnej jak i intelektualnej. Nieliczni potrafili przy pomocy instruktora nawlec igłę w maszynę, pokonując kolejno wiele drobnych elementów do zapamiętania. Następną czynnością, którą starali się udoskonalić była obsługa żelazka parowego. W pracowni posiadamy żelazko z automatycznym doбором temperatury, jednakże aby w codziennym życiu potrafili wykorzystać umiejętność prasowania, pracowaliśmy także z żelazkiem o ustawianiu manualnym. W pracowni powstało wiele prac rękodzielniczych typu: gobeliny, obrazy nitką oraz metodą patchworku. Prace dekoracyjne z wykorzystaniem tkanin i szycia ręcznego, jak również inne ozdoby wykonywane z włóczki uczestnicy mogli także doskonalić gust estetyczny oraz umiejętność doboru materiałów do wykonywanej pracy. Przy wykorzystaniu tkanin, pasmanterii oraz innych dodatków krawieckich powstało wiele dekoracji świątecznych. Uczestnicy chętnie brali udział w konkursach, wystawach świątecznych oraz innych okolicznościach pokazania swoich prac rękodzielniczych. Pani Luiza Lubiecka została wyróżniona w konkursie „Wielka gala malowanej pisanki” organizowanej przez MOK w Zambrowie. Udział w konkursach to bardzo ważny element edukacyjno – terapeutyczny. Każde wyróżnienie oraz uczestnictwo daje poczucie spełnienia, dodaje odwagi, co za tym idzie zwiększa samoocenę i poczucie własnej wartości. **Efekty:** Większość uczestników przy pomocy instruktora potrafi uprasować nieskomplikowaną tkaninę lub element odzieży, potrafią segregować, porządkować materiały wykorzystywane do prac ręcznych, dbają o ład i porządek w pracowni.

5. Zajęcia plastyczne: Głównym celem zajęć było doskonalenie nabytych oraz zdobywanie nowych umiejętności, w zakresie prac, technik, nowych dziedzin pracy z drewnem. Doświadczyli oraz utrwalili umiejętność wykonywania prostych prac stolarskich: tworzenie ozdób i dekoracji, wycinanie elementów dekoracyjnych ze sklejki, tworzenie ram obrazów, szlifowanie płaszczyzn elementów dekoracyjnych, malowanie i lakierowanie elementów drewnianych, wykonywanie szablonów ze sklejki. Nabyli umiejętności związane z obsługą

maszyny do wycinania gotowych szablonów scrapboking, tworzyli karty okolicznościowe. Dzięki czemu usprawniali sprawność i zdolności manualne. Poprzez planowanie i systematyczną pracę długoterminową nabyli umiejętności planowania i realizowania danego zadania krok po kroku. Potrafią zwrócić się o pomoc do terapeuty. Dzięki prowadzonym zajęciom oraz wyposażeniu pracowni plastycznej, uczestnik nabywał umiejętności obsługi elektronarzędzi z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, potrafił dokonać wyboru narzędzi do pracy, dzięki czemu zaspokoił potrzebę samorealizacji i poczucie własnej wartości, zdobywając umiejętności przydatne w życiu codziennym. Uczestniczyli w pracach przy dekoracji placówki adekwatnie do świąt okolicznościowych. Poprawiła się jakość wykonywanych prac, pamiętali o starannym i estetycznym wykonywaniu zleconych czynności. Umiejętnie gospodarowali otrzymanym materiałem, wiedzieli iż po skończonych zajęciach należy zostawić porządek, a przydatne narzędzia odłożyć na swoje miejsce. Uczestnicy brali udział w konkursie „Gala malowanej pisanki” gdzie zajęli : - I miejsce K.Dz. i III miejsce S. G., konkurs fotograficzny „Najukochańszy pupil”- I miejsce K.R. , konkurs „Magia aniołów...” I miejsce S.Z., wyróżnienie B.R., XVI Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych – zajęli III miejsce P.G. i K.Dz. **Efekty:** przygotowanie miejsca pracy, obsługa narzędzi, porządkowanie miejsca pracy, wycinanie papierowych, drewnianych elementów, kartki i ozdoby świąteczne, obrazy, słoiki zdobione decoupage, stroiki okolicznościowe, dekoracje placówki i udział w konkursach.

6. Aktywizacja ruchowa: Celem zajęć aktywizacji ruchowej jest utrzymanie i poprawa w miarę możliwości sprawności fizycznej uczestnika. Zajęcia dostosowane były do indywidualnych potrzeb uczestnika. Podczas zajęć przygotowywali się poprzez zmianę stroju i obuwia na sportowe. W celu podnoszenia i usprawnienia, korzystali z następujących sprzętów sportowych: rowerek stacjonarny, orbitrek, fotel masujący, platforma wibrująca, bieżnia, tablica do ćwiczeń manualnych , wioślarz. Uczestnicy starali się rozwijać następujące cechy motoryczne: siła mięśniowa, wytrzymałość, elastyczność, wydolność tlenowa w celu poprawienia układu krążeniowo- oddechowego. Stałym elementem były wyjścia, które miały na celu polepszenie samopoczucia, kondycji fizycznej oraz podtrzymanie sprawności fizycznej uczestnika. Prowadzone były zajęcia oddechowe i relaksacyjne z piłką, przy czym uczestnicy odprężali się, rozładowywali napięcia emocjonalne, stres. Podczas ćwiczeń z przyborami (skakanka, piłki, hula-hop, pachołki) starali się usprawnić ruchy, kształtowali cechy motoryczne. Uczestnicy podczas gier i zabaw nabywali umiejętności zdrowej rywalizacji, umiejętności pogodzenia się z przegraną oraz szacunku do przeciwnika. W tym roku odbył się turniej wewnątrz w tenisa stołowego. Uczestnicy stosowali nazewnictwo sportowe (nazwy sprzętów dostępnych w pracowni aktywizacji ruchowej). W miarę swoich możliwości i stanu zdrowia uczestnicząc w zajęciach polepszyli swoją sprawność i kondycję fizyczną. Podczas zajęć starali się przestrzegać zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętów dostępnych w pracowni. **Efekty:** poprawa kondycji i sprawności ruchowej, umiejętność współpracy podczas gier zespołowych i rywalizacji, obsługa sprzętu. Podczas turnieju w tenisa stołowego, na który przygotowywali się podczas zajęć, wyłonione zostało trzy osoby: I miejsce: S.G., II miejsce: K.Dz, . III miejsce: T.Z.

7. Poradnictwo psychologiczne: Uczestnicy ŚDS w Zambrowie i rodziny uczestników korzystali z pomocy psychologa w siedzibie jednostki. W formie indywidualnych spotkań z uczestnikiem psycholog poruszała tematykę wspierającą dotyczącą: farmakologii, pomoc indywidualną w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i problemowych, motywowania w radzeniu z negatywnymi uczuciami, potrzebie budowaniu pozytywnych relacji w środowisku rodzinnym i znajomymi. **Efekty:** lepsze samopoczucie, opanowanie emocji, poprawa relacji rodzinnych, oprawa samooceny i poczucia własnej wartości.

8. Organizacja i spędzanie czasu wolnego: w ramach tego treningu prowadzone były zajęcia rozwijające zainteresowania uczestników, aktywizujące ich do efektywnego spędzania czasu, rozwijające umiejętności gospodarowania czasem wolnym i organizowania go. W ramach

spędzania czasu wolnego uczestnicy układali puzzle, czytali książki, rozwiązywali krzyżówki, grali w gry planszowe. Oglądali filmy, programy telewizyjne, śpiewali karaoke. Uczestniczyli w pogadankach o wybranej tematyce. Aktywnie brali udział w zorganizowanych konkursach, pokazach mody. Trening spędzania czasu wolnego pozwolił usprawnić procesy pamięciowe, koncentrację u większości uczestników. Trening ten miał na celu aktywizowanie poprzez poznawanie i udział w proponowanych formach spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań, współpracy. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego obejmował: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami telewizyjnymi, radiowymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych. W ramach tego treningu domownicy kształtowali umiejętność zdrowego stylu życia i spędzania czasu wolnego, czyli: współorganizowanie i udział w imprezach integracyjnych i okolicznościowych, rozwijanie zainteresowań programami edukacyjnymi i rozrywkowymi, lekturą czasopism i książek, rozwijanie takich form spędzania czasu wolnego jak: turystyka, udział w imprezach sportowych i towarzyskich. Uczestnicy korzystali z wyjazdów do kina zambrowskiego, zambrowskich lokali gastronomicznych. W ramach treningu uczestnicy ŚDS kształtowali i doskonalili umiejętności poznawania i rozwijania aktywnych form wypoczynku, spędzając czas na wyjazdach do Warszawy, Białowieży, Łomży, ponadto przebywali na terenie Skansenu w Szumowie, gdzie uczyli się pozytywnych wzorców spędzania czasu. Trening pozytywnie wpływa na poprawę stanu emocjonalnego uczestników, niweluje napięcia i stany nerwowe u osób z zaburzeniami czynności psychicznych.

Efekty: integracja ze środowiskiem lokalnym, wzrost zainteresowania sposobami i możliwościami atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, podejmowanie przez uczestników zajęć ŚDS różnorodnych ról społecznych (podczas zajęć w placówce jak i poza nią) zmierzających do nabycia różnorodnych umiejętności i kompetencji społecznych, zwiększenie zainteresowania bieżącymi wydarzeniami i faktami mającymi miejsce w lokalnym środowisku jak i poza nim, poprawa samooceny i poczucia własnej wartości.

9. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych: udział w tym treningu pozwolił nabyć umiejętność zachowania się i poruszania w urzędach. Uczestnicy doskonalili umiejętność pisania podań, wypełniania formularzy urzędowych, wypełniania rozliczeń rocznych przy pomocy i wskazówkach terapeuty.

Efekty: systematyczność dokonywania opłat związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego.

10. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych: Dyrektor, pracownicy ŚDS w Zambrowie są w stałym kontakcie z specjalistami psychiatrii w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń psychicznych „SALUS” poradnia psychiatryczna. Wszystkie wizyty uczestników u specjalistów są odnotowywane w dziennikach terapeutów. W sytuacji gdy rodzice nie mogą pójść z uczestnikiem na kontrolną wizytę do lekarza specjalisty w danej dziedzinie wówczas z podopiecznym idzie pracownik. Przepisane przez specjalistów leki uczestnicy przyjmują w domu, a te które należy przyjąć w ciągu dnia przynoszą i oddają wyznaczonemu pracownikowi, który dba by zostały przyjęte o wyznaczonej godzinie. **Efekty:** systematyczne przyjmowanie leków, wizyty uczestników u lekarzy specjalistów w wyznaczonych terminach, „wyręczanie” rodzin w doprowadzeniu uczestnika do specjalisty, dokładniejsza informacja o stanie zdrowia uczestnika, wydawanie potrzebnych zaświadczeń, okresowe oceny (opinie specjalistów) stanu zdrowia uczestnika.

11. Gorący posiłek: ŚDS w Zambrowie zapewnił spożycie uczestnikom ciepłego posiłku w ramach cateringu (ciepły posiłek). Placówka podpisała stosowną umowę z firmą cateringową w dniu 25 maja 2020 r. ze w/z na wprowadzenie bezpieczeństwa sanitarnego. Każdy z uczestników miał zaspokojoną jedną z najważniejszych potrzeb człowieka.

12. Niezbędna opieka: Podczas zajęć uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, która wpłynęła m.in. na wzrost poczucia bezpieczeństwa, zaś ich rodziny /opiekunowie w tym czasie mogli pełnić swoje funkcje społeczne oraz zajęć się obowiązkami związanymi z gospodarstwem domowym. W placówce został wypracowany system samopomocy, uczestnicy tworzą wspólnotę, wspierają się wzajemnie w różnych działaniach i obowiązkach życia codziennego. Uczestnicy pomagają mniej sprawnym osobom przy spożywaniu posiłku i korzystania z toalety przy wsparciu terapeuty.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie w roku sprawozdawczym współpracował z:

1) Starostwem Powiatowym w Zambrowie.

Integracja pracowników, uczestników, rodzin z władzami poprzez udział w uroczystościach organizowanych przez dom, życzenia okazjonalne składane przez pracowników i uczestników w starostwie, wręczanie kartek i stroików okolicznościowych wykonanych przez uczestników, wymiana informacji administracyjnych.

2) PCPR w Zambrowie: uroczystości z udziałem pracowników PCPR – u, doradztwo merytoryczne, współpraca w ustaleniu potrzeb uczestników, ich sytuacji rodzinnej i bytowej, kompletowanie dokumentacji przy przyjęciu nowego uczestnika. Udział w „Dniu Niepełnosprawności” zorganizowanego przez PCPR, prezentacja twórczości wokalne podopiecznych ŚDS z okazji w/w święta, wykonanie i przekazanie przez uczestników reklamowych ANIOŁÓW dla gości i sponsorów w/w uroczystości, udział w pikniku integracyjno – wakacyjnym również zorganizowanego przez PCPR w Zambrowie, prezentacja twórczości wokalne z okazji w/w spotkania. **Efekty:** sprawny przepływ informacji, prezentacja zdolności wokalnych oraz rękodzieła uczestników.

3) MOPS w Zambrowie, GOPS w: Zambrowie, Szumowie, Kołakach Kościelnych, Rutkach
- poszukiwanie nowych uczestników.

4) Powiatowym Urzędem Pracy w Zambrowie: spotkania uczestników z doradcą zawodowym PUP w Zambrowie na temat: „ Zawody na rynku pracy ”. oraz „ Funkcjonowanie PUP w Zambrowie ”.

Efekty: zapoznanie się z aktualną ofertą pracy dla niepełnosprawnych

5) Samorządem uczniowskim i wolontariatem: spotkanie z uczniami w ZSA w Zambrowie „ Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka” , wizyta uczniów z ZSA w SDS w Zambrowie z prezentacją etiudy muzyczno – wokalne, spotkanie z uczniami ZSA w bibliotece szkoły na

temat „ Sylwetki Jana Pawła II ”, odwiedziny uczniów i wolontariuszy działających w Szkole Podstawowej nr 4 w Zambrowie z upominkami świątecznymi dla naszych podopiecznych, nawiązanie współpracy.

Efekty: wzajemna akceptacja.

- 6) **Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Długoborzu** - przekazywanie informacji o absolwentach, którzy mogliby uczestniczyć w zajęciach organizowanych przez ŚDS, stała impreza w planie pracy ośrodka – bal karnawałowy z uczniami SOS-W, VII Powiatowy przegląd Kolęd i Pastorałek, wystawa prac uczestników ŚDS w w/w placówce, wspólna organizacja VII Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Zambrowskim w formie pikniku, przeprowadzona akcja „ Z mocą serca” z okazji obchodów miesiąca świadomości autyzmu, **Efekty:** integracja uczestników z uczniami, radą pedagogiczną i dyrekcją.
- 7) **Centrum Kultury w Zambrowie** : udział w konkursie plastycznym „ Wielka Gala Malowanej Pisanki”, „ Magia Aniołów, Mikołaja i Śnieżynki”, konkursie fotograficznym „ Najukochańszy pupil ”, zwiedzanie wystaw: „ Wystawa pracowni tkaniny- Batik”, „ Obrazy malowane haftem”, malarstwa „ metafora odbicia – odbicie metafory” autorstwa p. Heleny Szczypko, malarskiej „ Cztery pory roku”, malarska p. Marzeny Kulon, malarskiej p. Ewy Jamiołkowskiej, wernisażu p. Aleksandry Olszewskiej; udział w: II Ogólnopolskim Festiwalu piosenki Agnieszki Osieckiej, IV Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki i Pieśni Patriotycznej „ Ta co nie zginęła” (Ii III miejsce w kategorii dorosłych), udział w 68 Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim - eliminacje powiatowe (I miejsce A,K.) i wojewódzkie II miejsce A.K.), wizyta uczestników w Regionalnej Izbie Historycznej „ Jeden zabytek”, występ naszej uczestniczki na Dniach Zambrowa z piosenką „ Damą być”, wyjścia do kina na seanse: „ Między nami żywiołami”, „ O psie, który jeździł koleją” „, Psi patrol”, Uwierz w Mikołaja”, udział w prelekcji Dr Marii Tockiej „ Moda kobiet PRL-u ” **Efekty:** zainteresowanie filmem, malarstwem, innymi technikami plastycznymi, pokonywanie tremy, współpraca w grupie, nagrody i dyplomy za udział w/w działaniach.
- 8) **Biblioteką Miejską w CK w Zambrowie:** spotkanie z pracownikiem biblioteki miejskiej i czytanie wybranych tekstów poświęconych „ Dniu Matki”, oglądanie wystawy „ Biblii i piśmiennictwa”, wypożyczanie książek. **Efekty:** zainteresowanie się różnorodną informacją, czytelnictwem i poezją

- 9) **Kościołem:** udział uczestników i terapeutów w mszach Św., drodze krzyżowej, rekolekcjach wielkopostnych, adwentowych (w parafiach: p.w. Józefa Rzemieślnika, p.w. Trójcy Przenajświętszej, p.w. Ducha Świętego).
- 10) **Bursą Szkolną nr1 w Zambrowie:** udział uczestników w Powiatowym Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych (III miejsce), mieszkańcy bursy przeprowadzili zabawę karnawałową i andrzejkową dla uczestników naszej placówki. **Efekty:** wzajemna akceptacja i satysfakcja z wykonanej pracy na cel charytatywny.
- 11) **Warsztat Terapii Zajęciowej w Szumowie:** udział uczestników ŚDS w Przeglądzie Pieśni Patriotycznej „Jestem Polakiem” w WTZ w Szumowie, udział uczestników WTZ na zabawie andrzejkowej w naszej placówce. **Efekty:** wymiana doświadczeń, poznanie nowych uczestników.
- 12) **Stowarzyszeniem SZANSA w Zambrowie:** wykonanie i przekazanie przez uczestników kartek okolicznościowych, bożonarodzeniowych oraz stroików bożonarodzeniowych dla stowarzyszenia, stowarzyszenie przekazało dla ŚDS w Zambrowie artykuły papiernicze oraz maszynę do wykrawania papieru. **Efekty:** wymiana pomysłów rękodzielniczych, wiara we własne możliwości.
- 13) **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Psychiczych „SALUS” poradnia psychiatryczna, poradnie rodzinne:** Dyrektor, pracownicy ŚDS w Zambrowie są w stałym kontakcie z specjalistami psychiatrii w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Diagnostyki i Terapii Zaburzeń psychicznych „SALUS” poradnia psychiatryczna . Wszystkie wizyty uczestników u specjalistów są odnotowywane w dziennikach terapeutów. W sytuacji gdy rodzice nie mogą pójść z uczestnikiem na kontrolną wizytę do lekarza specjalisty w danej dziedzinie wówczas z podopiecznym idzie pracownik. Przepisane przez specjalistów leki uczestnicy przyjmują w domu, a te które należy przyjąć w ciągu dnia przynoszą i oddają wyznaczonemu pracownikowi, który dba by zostały przyjęte o wyznaczonej godzinie. **Efekty:** systematyczne przyjmowanie leków, wizyty uczestników u lekarzy specjalistów w wyznaczonych terminach, „wyręczanie” rodzin w doprowadzeniu uczestnika do specjalisty, dokładniejsza informacja o stanie zdrowia uczestnika, wydawanie potrzebnych zaświadczeń , okresowe oceny (opinie specjalistów) stanu zdrowia

uczestnika.

- 14) Współpraca z rodzicami:** Rodzice i opiekunowie uczestników zajęć Środowiskowego Domu Samopomocy są dla naszego domu najważniejszymi partnerami, wspomagającymi codzienną działalność. Rodzice i opiekunowie byli na bieżąco i systematycznie informowani o codziennym funkcjonowaniu placówki oraz zachowaniu, umiejętnościach, problemach uczestników. Ważnym elementem wzajemnych relacji były spotkania okolicznościowo – integracyjne np. spotkanie opłatkowe, dzień godności osób niepełnosprawnych. Pomoc: w poznaniu, rozumieniu i zaakceptowaniu potrzeb uczestnika, w poszukiwaniu rozwiązań narastających problemów rodzinnych, pokierowanie do odpowiednich instytucji. Były przeprowadzone dwa szkolenia dla rodziców i opiekunów uczestników przez pracownika socjalnego PCPR w Zambrowie
- Efekty:** udział rodziców/opiekunów w spotkaniach okolicznościowych organizowanych w placówce, bieżąca wymiana informacji o postępach, trudnościach, zachowaniu, problemach uczestnika.

15) Ponadto w Środowiskowy Domu Samopomocy w Zambrowie zorganizowano :

- uroczyste urodziny uczestników domu,
- konkurs wewnętrzny – kolędy i pastorałki,
- dyskotekę walentynkową;
- obchody Dnia Kobiet i Mężczyzn
- przekazanie życzeń i stroików wielkanocnych dla jednostek współpracujących z ŚDS,
- wystawa rękodzieła wielkanocnego i wiosennego – online,
- piknik na działkach,
- dzień sportu w ŚDS,
- zorganizowanie sesji fotograficznej z okazji Dnia Matki,
- wyjście uczestników do lodziarni z okazji Dnia Dziecka,
- wycieczka uczestników na warsztaty ogrodnicze do Gospodarstwa Ogrodniczego Jolanty Wielgat w Woli Zambrowskiej,
- wyjście uczestników do MacDonald w Zambrowie,
- grill dla uczestników na działkach,
- wycieczkę do Warszawy,
- wycieczkę do Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Zambrowie,
- wyjście uczestników do PIZZERII,
- wyjazd uczestników do Szumowa na ognisko- tereny skansenu,

- udział uczestników w II Integracyjnym Festiwalu Piosenki Różnej „Śpiewać każdy może” w Łomży,
- wycieczka do Białowieży,
- odwiedziny aktorów z Krakowa BRUNO ze spektaklem „Niekończąca się opowieść”,
- wyjazd uczestników do Filharmonii Łomżyńskiej na spektakl piaskowy „Mały Książę”
- udział w XI Przeglądzie Twórczości Artystycznej ŚDS Województwa Podlaskiego „Wirtualnie bliżej siebie 2023” w Hajnówce
- odwiedzanie grobów najbliższych z okazji „Wszystkich Świętych”,
- udział uczestników w warsztatach robienia pizzy w PIZERII „DE GLASSO”,
- trening uczestników z trenerem personalnym p. Katarzyną Gosk,
- wystawa rękodzieła bożonarodzeniowego uczestników w „Fabryce jedzenia” w Zambrowie,
- składanie życzeń bożonarodzeniowych i przekazanie stroików dla jednostek współpracujących z ŚDS,
- spotkanie opłatkowe i wystawienie jasełek dla rodziców i opiekunów, gości zaproszonych.

Dzięki współpracy ze środowiskiem lokalnym mamy większą możliwość promowania naszej działalności, możemy realizować ciekawe pomysły, podejmujemy różne formy wsparcia i pomocy na rzecz naszych uczestników.

Warsztat Terapii Zajęciowej Zgromadzenia Sióstr Służek NMPN w Szumowie realizował w 2023r. zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Obejmował rehabilitację zawodowo - społeczną 45 osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna i zawodowa odbywała się w grupach 5 osobowych w dziewięciu następujących pracowniach terapeutycznych:

- pracowni gospodarstwa domowego,
- pracowni artystycznej,
- pracowni krawiecko – hafciarskiej,
- pracowni multimedialnej,
- pracowni poligraficzno – reklamowej,
- pracowni stolarsko – technicznej,
- pracowni ogrodniczo – bukieciarskiej
- pracowni rękodzieła artystycznego
- pracowni ogólnorozwojowej

zgodnie z Planem Działalności Warsztatu i Programami poszczególnych pracowni.

Każdy z uczestników realizował indywidualny program rehabilitacji i terapii, w którym zawarte były zadania z zakresu rehabilitacji ogólnej, rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej, rehabilitacji zdrowotnej oraz współpracy z rodziną. Ponadto każdy

z uczestników WTZ korzystał ze wsparcia psychologicznego, rehabilitacji ruchowej oraz indywidualnej specjalistycznej pomocy medycznej.

Realizowane przez Warsztat zadania i cele z zakresu rehabilitacji ogólnej (czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej) osiągnęte były poprzez trening w zakresie czynności życia codziennego, ćwiczenia w zakresie samoobsługi i higieny osobistej, trening w zakresie wyglądu zewnętrznego odpowiedniego zachowania się, zajęcia z gospodarstwa domowego. Obserwując poziom funkcjonowania uczestników dostrzega się wzrost troski o higienę osobistą, przestrzeganie zasad postępowania w celu zapobiegania zakażeniom SARS-CoV-2, własne zdrowie, schludny wygląd, utrzymanie sprawności fizycznej. Jest widoczny wzrost empatii i chęć pomagania innym. Zauważa się troskę o utrzymywanie porządku w najbliższym otoczeniu i na stanowisku pracy. Dostrzega się także większą samodzielność w wykonywaniu czynności samoobsługowych takich jak: estetyczne przygotowanie oraz spożywanie posiłku, ubieranie się, stosowanie zasad bezpiecznego poruszania się na drodze, planowanie wydatków i racjonalne dysponowanie pieniędzmi, dokonywanie prostych zakupów, różnego rodzaju opłat, samodzielne skorzystanie z usług fryzjera, poczty, obsługa telefonu, systematyczność uczęszczania na zajęcia WTZ.

Sprawności psychofizyczne niezbędne w pracy nabywane i rozwijane były poprzez: trening przygotowania do podjęcia pracy, trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadanie, podnoszenie sprawności ruchowej i manualnej, ćwiczenia koncentracji i pamięci, ćwiczenia wytrwałości i odpowiedzialności, doprowadzanie powierzonego zadania do końca, ćwiczenia w zakresie dokładności pracy oraz przestrzegania dyscypliny pracy, ćwiczenia w zakresie samodzielnego planowania, kontrolowania i wykonywania zadania.

W ocenie realizacji tego zadania dostrzega się postęp w rozwoju postaw oraz umiejętności zawodowych. Wiedza, którą nabyli uczestnicy, dotycząca konkretnych umiejętności zawodowych związanych z realizacją programów w konkretnych pracowniach jest bardziej wykorzystywana przez nich w sposób praktyczny.

Nastąpił wzrost motywacji do pracy, kreatywności, skupienia na zadaniu i wytrwałości podczas realizacji zadań. Uczestnicy pracują bardziej starannie, dokładnie, oszczędnie i bardziej odpowiedzialnie obchodzą się z materiałami i narzędziami. Wykonywane prace są estetyczne. Wzrosło tempo pracy. Uczestnicy wykazują również większe poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania i doprowadzają je do końca. Akceptują i stosują się do poleceń przełożonych, przyjmują konstruktywną krytykę, wzajemnie sobie pomagają. Uczestnicy dostosowują techniki pracy do realizacji zleconych czynności, wykorzystują wcześniej nabyte umiejętności do rozwiązywania zadań bardziej złożonych. Jest zauważalny wzrost umiejętności zawodowych i dojrzałości, a w tym przestrzeganie dyscypliny pracy, regulaminu poszczególnych pracowni oraz WTZ.

Przygotowanie do życia w środowisku społecznym odbywało się poprzez trening umiejętności interpersonalnych, trening wiedzy o sobie samym, trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich, ćwiczenie umiejętności

komunikacyjnych, ćwiczenie umiejętności komunikowania się poprzez Internet, ćwiczenie aktywności w sytuacjach społecznych, ćwiczenie z orientacji przestrzennej, ćwiczenia w pełnieniu roli uczestnika WTZ.

W zakresie rehabilitacji społecznej dostrzega się wzrost umiejętności komunikowania się, tworzenia i utrzymywania prawidłowych więzi oraz relacji koleżeńskich i przyjacielskich, niesienia pomocy innym, podporządkowywania się opiekunom i przełożonym. Dostrzega się postępy w wyrażaniu emocji w sposób społecznie akceptowany, w używaniu zwrotów grzecznościowych i reagowaniu adekwatnie do zaistniałej sytuacji, konkursach czy przeglądach. Wzrosła zdolność empatii (zrozumienie ograniczeń innych, chęć niesienia pomocy bardziej potrzebującym, zainteresowanie sprawami drugiego człowieka), chęć współpracy w grupie oraz reprezentowania placówki w różnego rodzaju przedstawieniach teatralnych. Zauważa się też postęp w szybkiej adaptacji nowych uczestników WTZ.

W roku 2023 Warsztat podejmował działania na rzecz rehabilitacji społecznej, biorąc udział w wydarzeniach i imprezach kulturalnych, które miały miejsce powiecie Zambrowskim i województwie podlaskim. Organizował wycieczki turystyczno - krajoznawcze, spotkania okolicznościowe, konkursy, zabawy, dyskoteki.

➤ **Wycieczki, spotkania wyjazdowe, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Wycieczka do Białegostoku , Zwiedzanie Muzeum Pamięci Sybiru, Epi- Centrum Nauki,
- Wycieczka turystyczno – krajoznawcza do Włoch (zwiedzanie Rzymu , Padwy,, Asyżu, Manoppello, Loreto, San Marino, wypoczynek nad Morzem Adriatyckim),
- Wyjazd do kina w Zambrowie na film pt. „Oblicze Jezusa”

➤ **Imprezy kulturalne i sportowe, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Obejrzenie w WTZ spektaklu teatralnego pt. „Królowa InstaDrama”

➤ **Bale i zabawy, imprezy okolicznościowe i spotkania integracyjne, w których wzięli udział uczestnicy:**

- Spotkanie integracyjne w Długoborzu z okazji VII Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych,
- Udział w XIII Festiwalu młodych u Królowej Młodzieży w Płońce Kościelnej,
- Wizyta studyjna w WTZ grupy uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Szumowie,
- Dyskoteki i zabawy z konkursami w trakcie roku, ognisko i grill,
- zabawa karnawałowa,
- Śniadanie Wielkanocne
- Święto Niepodległości
- Spotkanie Wigilijne
- Dzień Rodziny

▪ **Udział w konkursach i prezentacjach o charakterze lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim:**

- Udział w X Podlaskim Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób niepełnosprawnych „Siemiatycka Stajenka 2023” w Siemiatyczach,
- Udział w VII Powiatowym Przeglądzie Kolęd i Pastorałek „Hej Kolęda” w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym w Długoborzu,
- Udział w XVII Wojewódzkim Przeglądzie Grup Teatralnych „I Ty możesz zostać aktorem” w Białymstoku,
- Udział w XXI Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej- Łomża 2023r,
- Udział w XIX Przeglądzie Twórczości Religijnej Osób Niepełnosprawnych ”Radość jest w Panu” w Starym Lubiejewie,
- Wystawa i kiermasz prac WTZ na Jarmarku Sztuki Ludowej i WYROBÓW TRADYCYJNYCH w Szumowie,
- Wystawa i kiermasz ozdób wielkanocnych przy kościele w Zambrowie, Ostrołęce, Łomży, Starostwie Powiatowym w Zambrowie,
- Kiermasz ozdób bożonarodzeniowych przy kościele w Białymstoku, Dolistowie, Zarębach Kościelnych, Ostrowi Mazowieckiej,
- Udział w XXI edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego pt „ Sztuka Osób Niepełnosprawnych” pod hasłem „ Życie jest podróżą”
Praca naszych uczestników pt. : „ Z nadzieją i odwagą przez życie „ w kategorii tkanina i aplikacja, otrzymała wyróżnienie.

▪ **Publiczne występy artystyczne uczestników Warsztatu:**

- Wystawienie przedstawienia teatralnego pt.” Polskie Betlejem” w kościele w Waniewie,
- Wystawienie spektaklu teatralnego pt.” Samotny, bo niekochany” na Spotkaniu integracyjnym „ Lato z PCPR-em i przyjaciółmi” zorganizowanym przez PCPR w Zambrowie ,
- Wystawienie Misterium Bożonarodzeniowego podczas Spotkania integracyjnego „ Mikołajki z PCPR-em” zorganizowanego przez PCPR w Zambrowie.

▪ **Organizowanie przez Warsztat działania na rzecz osób niepełnosprawnych o charakterze miejskim, regionalnym i ogólnopolskim:**

- Zorganizowanie i udział w X Przeglądzie Pieśni Patriotycznej „Jestem Polakiem” dla osób niepełnosprawnych z woj. podlaskiego i mazowieckiego.

Podejmowane przez Warsztat zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej pozytywnie wpływają na rozwój psychiczny, fizyczny, zawodowy i społeczny oraz podnoszą jakość życia osób niepełnosprawnych, zmniejszają skutki niepełnosprawności, a także przeciwdziałają ich społecznemu wykluczeniu.

Poprzez udział w zajęciach uczestnicy naszego Warsztatu poznają swoje możliwości, predyspozycje, rozwijają zainteresowania i umiejętności zawodowe, podnoszą swoją samoocenę, kształtują postawy oraz uczą się aktywnego i na miarę możliwości, samodzielnego życia w środowisku i społeczeństwie.

Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Zambrowie realizowało w roku 2023 „Program Życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025” w następujący sposób.

W 2023 r. w naszych placówkach opiekuńczo - wychowawczych przebywało 12 osób niepełnosprawnych posiadające orzeczenie o niepełnosprawności z Powiatowej Komisji do spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Osoby te są przewlekłe chore: 2 z nich przebywają w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Bacikach Średnich oraz 10 osób umieszczone jest w naszej placówce.

W ramach pracy opiekuńczo – wychowawczej i wyrównawczo – rewalidacyjnej były prowadzone różnego rodzaju zajęcia uspołeczniające i przygotowujące te osoby do dorosłego życia między innymi:

- umiejętne gospodarowanie kieszonkowym i samodzielne dokonywanie drobnych zakupów
- włączenie dzieci w organizację życia codziennego w placówkach
- uczestniczenie w zakupach odzieży, artykułów spożywczych i chemicznych dla wychowanków (przy udziale wychowawcy),
- właściwe zachowywanie się w miejscach publicznych (wyjście do sklepu, Kościoła, na pocztę, do przychodni, szkoła, przedszkole, ulica)
- doskonalenie różnego rodzaju umiejętności samoobsługowych i porządkowo - gospodarczych
- zajęcia kulinarne
- zajęcia zdrowotno - higieniczne
- zajęcia z zakresu kształcenia umiejętności społecznych przydatnych w samodzielnym, dorosłym życiu
- wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa
- udział dzieci w wykonywaniu dekoracji pomieszczeń rodzinki
- uczestnictwo w różnych imprezach, wycieczkach, uroczystościach organizowanych w placówkach i szkołach (urodziny, Walentynki, Andrzejki, Wigilia)
- udział w wypoczynku letnim i zimowym
- warsztaty profilaktyczne dla młodzieży
- udział w badaniach kontrolnych w specjalistycznych poradniach i szpitalach.

Wychowankowie aktywnie uczestniczą w zajęciach wychowawczych, wyrównawczych, logopedycznych, terapeutycznych i rewalidacyjnych zarówno w naszych placówkach jak również w szkole i poradniach. Uzyskane efekty pozytywnie wpływają na ich prawidłowy rozwój psychofizyczny i w dużym stopniu gwarantują właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie po opuszczeniu naszych placówek.

Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Długoborzu :

W odpowiedzi na pismo z dn. 22.02.2024r poinformował, iż w roku 2023 nie brał udziału w Programie Poprawy życia Społecznego i Zawodowego Osób Niepełnosprawnych.

KIEROWNIK
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Zambrze

mgr Karol Kossakowski

Sporządził:
Justyna Kuczevska
mł. referent
ds. osób niepełnosprawnych
20.03.2024r.